

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ХАРКІВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»

ПОЛОЖЕННЯ
про електронні освітні ресурси
Національного технічного університету
«Харківський політехнічний інститут»

Затверджено Вченою Радою
НТУ «ХПІ», «28» лютого 2023 р.,
протокол № __
Введено в дію наказом ректора
«__» _____ 2023 р. № _____

Харків
2023

Положення про про електронні освітні ресурси Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»

Положення визначає загальні положення, види електронних освітніх ресурсів та вимоги до них, порядок розроблення та реєстрації, тиражування та розповсюдження електронних освітніх ресурсів.

Укладачі: МИГУЩЕНКО Руслан Павлович,
ГЛАВЧЕВА Юлія Миколаївна

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про електронні освітні ресурси (далі – Положення) визначає поняття електронних освітніх ресурсів (далі – вимоги ЕОР), вимоги до ЕОР, їх основні види та порядок розроблення, призначене для організації їх впровадження в навчальний процес.

1.2. Під ЕОР розуміють засоби навчання на цифрових носіях будь-якого типу або розміщені в інформаційно-телекомунікаційних системах, які відтворюються за допомогою електронних технічних засобів і застосовуються в освітньому процесі.

1.2. Положення регулює процес підготовки ЕОР з метою створення ефективних умов навчання та організації і підтримки самостійної роботи студентів. Метою створення ЕОР є забезпечення модернізації освітнього процесу, змістове наповнення освітнього простору, надання рівного доступу учасникам освітнього процесу незалежно від місця їх проживання та форми навчання до якісних навчальних і методичних матеріалів, створених на основі інформаційно-комунікаційних технологій.

1.3. Положення розроблено відповідно до чинного законодавства України (Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про видавничу справу»), нормативних документів Міністерства освіти і науки України (наказ Міністерства освіти і науки України від 01.10.2012 р. № 1060 «Про затвердження Положення про електронні освітні ресурси» (редакція від 19.07.2019)), Державних стандартів України («Видання. Основні види. Терміни та визначення», «Інформація та документація. Електронні видання. Основні види та вихідні відомості») та нормативних документів Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут». Положення може змінюватися і доповнюватися відповідно до змін чинного законодавства України, нормативних актів Міністерства освіти і науки України та Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут».

2. ВИДИ ЕЛЕКТРОННИХ ОСВІТНІХ РЕСУРСІВ ТА ВИМОГИ ДО НИХ

2.1. Визначення термінів

електронна версія друкованого видання – електронне видання, що відтворює друковане видання, зберігаючи розміщення на сторінці тексту ілюстрацій, посилань, приміток тощо;

електронна хрестоматія – електронне навчальне видання, що містить літературно-художні, історичні, музичні та інші твори чи уривки з них, які є об'єктом вивчення у навчальному предметі, дисципліні;

електронне видання – документ, який пройшов редакційно-видавниче опрацювання, має вихідні відомості, містить інформацію у форматі електронних даних чи програм (або їх комбінації), для використання якої потрібні цифрові пристрої;

електронний довідник – електронне довідкове видання прикладного характеру, побудоване в систематичному порядку, призначене для швидкого пошуку певних відомостей;

електронний лабораторний практикум - електронне практичне видання, що містить завдання практичного змісту, моделі природних та/або штучних об'єктів, процесів і явищ із застосуванням засобів комп'ютерної візуалізації;

електронний навчальний посібник – електронне навчальне видання, що доповнює або частково (повністю) замінює підручник;

електронний освітній ігровий ресурс (далі – EOIP) – різновид EOP, що поєднує пізнавальну та розвивальну функції, містить цілісний теоретичний матеріал і компетентнісні завдання з навчального предмета, подані в ігровій формі;

електронний підручник – електронне навчальне видання із систематизованим викладом навчального матеріалу, що відповідає освітній програмі, містить цифрові об'єкти різних форматів та забезпечує інтерактивну взаємодію;

електронний практикум – електронне навчальне видання, що містить сукупність практичних завдань та/або вправ із певного навчального предмета, дисципліни, які сприяють формуванню компетентностей та містять інтерактивні елементи;

електронний робочий зошит – електронне практичне видання, що містить дидактичний матеріал і сприяє самостійній роботі учня під час освоєння навчального предмета;

електронний словник – електронне довідкове видання, що містить упорядкований перелік мовних одиниць (слів, словосполучень, термінів, фразеологізмів тощо) з відомостями про їх значення, вживання, будову, походження тощо;

електронні дидактичні демонстраційні матеріали – електронні матеріали (статичні та динамічні двовимірні та тривимірні моделі, мапи, креслення, схеми, репродукції, інші допоміжні ілюстративні матеріали, відео- й аудіозаписи тощо), що можуть використовуватись як допоміжні в освітньому процесі;

електронні методичні рекомендації – електронне практичне видання з певної теми, розділу або питання навчального предмета, дисципліни, курсу, роду практичної діяльності з методикою виконання окремих завдань, певного виду робіт, а також заходів.

2.2. Види електронних навчально-методичних видань

2.2.1. За функціональною ознакою ЕОР в освітньому процесі поділяють на:

- електронні навчальні видання (електронна версія (копія, аналог) друкованого підручника, електронний підручник, електронний практикум, електронна хрестоматія, електронний курс лекцій, електронний навчальний посібник, ЕОІР тощо);

- електронні довідкові видання (електронний довідник, електронна енциклопедія, електронний словник тощо);

- електронні практичні видання (збірник віртуальних лабораторних робіт, електронні методичні рекомендації, електронний робочий зошит тощо).

2.2.2. За наявністю/відсутністю друкованої версії ЕОР поділяють на:

- електронні версії (копії, аналоги) друкованих видань;

- самостійні електронні видання або матеріали, що не мають друкованих аналогів.

2.2.3. Організаційно-допоміжні ЕОР, які можуть входити до складу основних ЕОР або публікуватися самостійно:

- аудіовізуальний твір;
- електронний довідник;
- електронний словник;
- електронні методичні рекомендації;
- електронні тести;
- електронні дидактичні демонстраційні матеріали тощо.

2.3. Вимоги до електронних навчально-методичних видань

2.3.1. Вимоги до електронних освітніх ресурсів є аналогічними вимогам, які висуваються до друкованих навчально-методичних праць. Наповнення, структура, склад електронного видання будуть відрізнятися від друкованого, адже воно може містити новітні мультимедійні технології – гіперпосилання, інтерактивні вкладки, закладки тощо.

2.3.2. Дотримання вимог чинного законодавства України у галузі освіти.

2.3.3. Дотримання встановлених педагогічних, методичних, дизайн ергономічних і технічних вимог до електронних освітніх ресурсів та вимог державних стандартів у галузі видавничої справи і програмного забезпечення.

2.3.4 У разі якщо для роботи ЕОР необхідно додаткове програмне забезпечення, таке програмне забезпечення має бути безкоштовним (за винятком операційної системи).

2.2.5. Дотримання вимог законодавства України в галузі захисту авторських прав на всіх етапах життєвого циклу ЕОР.

2.2.6. Загальні вимоги до ЕОР:

- функціональність;
- безпечність;
- надійність функціонування;
- зручність використання для користувача;
- крос-платформеність;
- відповідність засадам реалізації принципів державної політики цифрового розвитку;

- відповідність законодавству України щодо захисту авторських прав.

2.2.7. Електронний навчальний посібник може містити:

- теоретичний матеріал з його систематизованим викладенням, що відповідає навчальній програмі;

- контрольні запитання до кожної теми;

- практико-орієнтовані компетентнісні завдання різних рівнів складності;

- тестові завдання;

- словник;

- список основної та додаткової літератури тощо.

2.2.8. ЕОІР може містити:

- теоретичну та практичну частини, що відповідають навчальній програмі;

- практико-орієнтовані компетентнісні завдання різних рівнів складності, подані в ігровій формі;

- інтерактивні елементи;

- тестові завдання тощо.

3. РОЗРОБЛЕННЯ ТА РЕЄСТРАЦІЯ ЕОР

3.1. У розробленні ЕОР можуть брати участь викладачі і співробітники, авторські творчі колективи викладачів і співробітників НТУ «ХПІ», а за потреби й сторонні виконавці.

3.2. Розроблення ЕОР в НТУ «ХПІ» здійснюють викладачі НТУ «ХПІ» в межах методичної роботи, передбаченої їх індивідуальними планами роботи; сторонні виконавці – на договірних засадах.

3.3. Для визнання електронних освітніх ресурсів методичною працею передбачена процедура, яка є аналогічною для друкованих методичних видань, потребує опрацювання видань Редакційно-видавничим відділом та Редакційно-видавничою радою НТУ «ХПІ».

3.4. Отримання грифу на видання, що є ЕОР, здійснюється відповідно до вимог «ПОЛОЖЕННЯ про надання грифів Вченої ради НТУ «ХПІ» виданням навчальної та навчально-методичної літератури, підготовленим викладачами університету».

3.5. З метою забезпечення захисту авторських прав на розроблені ЕОР здійснюється обов'язкова їх реєстрація науково-технічною бібліотекою відповідно до лист-рішення редакційно-видавничого відділу та/або виписки з протоколу Вченої ради НТУ «ХП».

3.6. Зареєстровані ЕОР розміщуються на спеціалізованій платформі для електронних видань НТУ «ХП».

3.7. Процедура розміщення ЕОР на спеціалізованій платформі покладається на науково-технічну бібліотеку НТУ «ХП».

4. ТИРАЖУВАННЯ ТА РОЗПОВСЮДЖЕННЯ ЕОР

4.1. Підготовка видань, що є ЕОР, до тиражування передбачає:

- підготовку рукопису, у тому числі, можливе використання гіпертекстових технологій;
- редакційно-видавниче опрацювання, аналогічне друкованим виданням;
- отримання ISBN на електронне навчально-методичне видання.

4.2. Зберігання, поширення, забезпечення доступу до електронних освітніх ресурсів та їх описів здійснюється за допомогою тиражування на фізичних носіях інформації, а також шляхом їх розміщення на спеціалізованій платформі для електронних видань НТУ «ХП», що надають вільний (у технічному та правовому відношенні) доступ до електронних навчально-методичних видань усім учасникам навчально-виховного процесу, а також на інших локальних і мережевих інформаційних ресурсах.

4.3. Захист авторських прав здійснюється у межах Закону України «Про авторське право і суміжні права».